

Eesti keele ainekava

1. klass

Õppesisu

Suuline keelekasutus

Kuulamine

- Helide, häälte ja häälikute eristamine (asukoht ja järjekord sõnas).
- Hääliku pikkuse eristamine, põhirõhk täishääliku pikkusel.
- Õpetaja ja kaaslaste kuulamine ning suulise juhendi järgi toimimine.
- Õpetaja ja kaaslaste ettelugemise kuulamine.

Kõnelemine

- Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Häälduse harjutamine, hääle tugevuse kohandamine olukorrale.
- Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) valik suhtlemisel.
- Lihtlauseliste küsimuste moodustamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine.
- Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.
- Jutustamine kuulatu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria, etteantud teema põhjal; aheljutustamine.
- Esemete, nähtuste, tegelaste jms võrdlemine, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitamine.
- Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus.

- Tuttava luuletuse, dialoogi peast esitamine.

Lugemine

- Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus.
- Trükitähtede (nii suurte kui väikeste) tundmaõppimine. Tähtedest sõnade ja sõnadest lausete lugemine. Silpidest sõnade moodustamine.
- Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo, oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse).
- Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt ja vihikust.
- Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti (õpilaspäevik, kutse, õnnitlus, saatekava, tööjuhend, raamatu sisukord) lugemine.
- Sõna, lause, teksti sisu mõistmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel.
- Loole lõpu mõtlemine. Tegelaste iseloomustamine. Küsimustele vastamine, millele vastus on tekstis otsesõnu kirjas.
- Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid), skeemide, kaartide lugemine õppekirjanduses, nende tähenduse tabamine.
- Luuletuste ilmekas lugemine. Riimuvate sõnade leidmine õpetaja abiga.
- Tekstiliikide eritamine: jutt, muinasjutt, luuletus, mõistatus.
- Kirjandustekstid: liisusalm, muinasjutt, mõistatus, luuletus, piltjutt, vanasõna, jutustus, näidend.
- Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).

Kirjutamine

Kirjatehnika

- Kirja eelharjutused. Kirjutamine pliiatsi ja kriidiga, joonistähtede kirjutamine.
- Õige pliiatsihoid ja kirjutamisasend istudes ja seistes (tahvli juures).
- Väikeste kirjatähtede õppimine. Suurte kirjatähtede õppimine. Tähtede seostamine.
- Tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.
- Töö vormistamine näidise järgi, töö puhtus, käekirja loetavus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.

Kirjalik tekstiloome

- Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, õnnitus.
- Jutu kirjutamine pilditäiendusena (pildi allkiri, kahekõne jms).
- Jutule lõpu kirjutamine. Loovtöö kirjutamine (pildi, pildiseeria, küsimuste järgi).

Õigekeelsus

- Häälik, sõna, lause, tekst. Tähed ja tähestik, võõrtähtede vaatlus. Häälikute märkimine kirjas.
- Sõna ja lause ladumine ja kirjutamine.
- Täis- ja kaashäälikud. Täishäälikuühendi vaatlus.
- Täishääliku pikkuse eristamine ja õigekiri, kaashääliku pikkusega tutvumine.
- Sulghäälik (k, p, t) omasõnade alguses.

- I ja j ning h sõna alguses seoses tähtede õppimisega.
- Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimeses.
- Liitsõna vaatlus (moodustamine).
- Sõnade lõpu õigekiri –d ja -vad (mitmus) ning -b (tegusõna 3. pööre) õigekirjaga tutvumine.
- Tutvumine jutustava (väit-), küsi- ja hüüdlausega. Lause lõpumärgid: punkt, (küsi- ja hüüumärgi vaatlemine). Koma lauses (teksti vaatlus).
- Oma kirjutusvea parandamine õpetaja abiga.
- Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine (15–20 sõna lihtlausetena).

Õpitulemused

- Eristab häälikuid (asukoht ja järjekord sõnas), täishääliku pikkusi.
- Toimib õpetaja ja kaaslase suulise juhendi järgi.
- Kuulab õpetaja ja kaaslase esituses lühikest eakohast teksti, mõistab kuuldud lause, jutu sisu.
- Teab, et sõnadel on lähedase või vastandtähendusega sõna ja nimetab neist mõningaid.
- Väljendab end suhtlusolukordades arusaadavalt: palub, küsib, tänab, vabandab.
- Jutustab suunavate küsimuste toel kuuldust, nähtust, loetust.
- Esitab õpetaja abiga pildiseeria või küsimuste toel suulise jutu.
- Esitab luuletust peast.
- Tunneb häälik-tähelist vastavust, loeb õpitud teksti enam-vähem ladusalt, lausehaaval üksiku peatusega raskema sõna ees oma kõnetempos või sellest aeglasemalt.

- Mõistab häälega või endamisi (vaikse häälega või huuli liigutades) lugedes loetu sisu.
- Vastab teksti kohta käivatele küsimustele, mille vastused on palas otsesõnu öeldud.
- Mõtleb jutule alguse või lõpu.
- Loeb mõnda lasteraamatut, nimetab nende pealkirja ja autoreid, annab loetule emotsionaalse hinnangu (lõbus, tõsine jms).
- Kasutab õigeid kirjutamisvõtteid, teab, kuidas väikesi ja suuri kirjatähti kirjutatakse ning sõnas õigesti seostatakse.
- Kirjutab tahvlilt ära.
- Täidab tahvlinäidise järgi õpetaja abiga õpilaspäevikut, paigutab näidise järgi tööd vihikulehele, varustab töö kuupäevaga.
- Koostab näidise järgi kutse.
- Eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sõna, lauset.
- Kirjutab omasõnade algusesse k, p, t.
- Kirjutab õigesti lühemaid (kuni 2-silbilisi) sõnu ja lauseid.
- Kirjutab lause lõppu punkti.
- Kirjutab lause algusesse, inimeste, loomade, oma kodukoha nimesse suure algustähe.
- Kirjutab õigesti oma nime.